

การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา
จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

นางสาวกนกกร จัตรีรัญเลิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5684-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 21378459

28 ก.ค. 2555

A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN THE EDUCATIONAL STANDARD
ACCREDITED SCHOOLS IN BANGKOK BY THE OFFICE FOR NATIONAL EDUCATION STANDARDS
AND QUALITY ASSESSMENT

Miss Kanokkorn Chathirunleard

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5684-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร
ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา

โดย นางสาวกนกกร ฉัตรหิรัญเลิศ

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

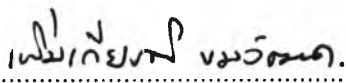
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด

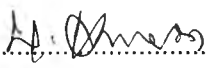

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ลินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยวัฒน์)

กนกกร จัตรีรัฐเลิศ : การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN THE EDUCATIONAL STANDARD ACCREDITED SCHOOLS IN BANGKOK BY THE OFFICE FOR NATIONAL EDUCATION STANDARDS AND QUALITY ASSESSMENT)

อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด, 270 หน้า. ISBN 974-17-5684-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้ง 11 แห่ง ผู้ให้สัมภาษณ์คือ ประธาน รองประธาน และเลขานุการ คณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง และตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลตามความเร่งด่วน ความรุนแรงและความต้องการของครูผู้สอน วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน และจัดทำแผนงาน โครงการนิเทศภายในโรงเรียน

2. การดำเนินการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วม ทำความเข้าใจคณะกรรมการ และให้ความรู้เกี่ยวกับกรนิเทศภายในแก่ครูผู้สอน โดยการประชุม และเชิญวิทยากรมาอบรม มีการพิจารณากำหนดกิจกรรมการนิเทศจากเนื้อหาของการนิเทศ งบประมาณ เวลา และความต้องการของครูผู้สอน กิจกรรมที่ส่วนใหญ่ใช้คือการอบรม สัมมนา การศึกษา คูงาน การจัดทำเอกสารเผยแพร่ การประชุม การระดมความคิด การเยี่ยมชมเรียน การสังเกตการสอน การสาธิตการสอน การจัดนิทรรศการ และการติดตามผลการดำเนินงาน ด้วยวิธีการประชุมสอบถาม โรงเรียนมีการส่งเสริมขวัญและกำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงาน

3. โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ หลังดำเนินการ และประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน แล้วจัดทำสรุปรายงานในรูปแบบของแฟ้มรายงานผล มีการนำผลสรุปโครงการไปใช้ในการแก้ไขและพัฒนา จัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลสรุปโครงการ

4. ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา มีเพียงบางโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนเล็กน้อยเท่านั้นที่พบปัญหาด້ายๆกัน คือ ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของครูผู้สอน ปัญหาเกี่ยวกับเวลา และปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ

ภาควิชา บริหารการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต Anna Anongkorn

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา A. Anongkorn

ปีการศึกษา 2546 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4583651827 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: INTERNAL SUPERVISION / EDUCATIONAL STANDARD ACCREDITED SCHOOLS / BANGKOK

KANOKKORN CHATHIRUNLEARD : A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN THE EDUCATIONAL STANDARD ACCREDITED SCHOOLS IN BANGKOK BY THE OFFICE FOR NATIONAL EDUCATION STANDARDS AND QUALITY ASSESSMENT.

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D. 270 pp. ISBN 974-17-5684-4

This research was aimed to study state and problems of the operation to the internal supervision in the educational standards accredited schools in Bangkok by the Office for National Education Standards and Quality Assessment. The operation consisted of the eleven educational standards accredited schools in Bangkok by the Office for National Education Standards and Quality Assessment. Interviewees were chairperson, vice-chairperson and secretaries of the school internal supervision operations committee. Research instruments were semi-structured interview and documentation analysis form. The data were analyzed by using content analysis.

The research findings were as follows:

1. At the stage of internal supervision planning data showed that all the schools formulated a policy and planned an internal supervision by studying current state, problems and requirements. Sequencing the importance of the matter according to data and teacher's needs. Analyzed the causes of problems and designed the alternatives then appointed an internal supervisory operations committee and proposed the internal supervision projects.

2. At the stage of implementation data indicated that most of schools informed their committees and staffs and educated their staffs through meeting and workshops. Supervisory activities were designed according to supervisory content, budget, duration and teachers' needs. Majority of supervisory activities were training, seminar, field trip, documentary distribution, classroom visit, classroom observation and presentation. Inquiry was used as a follow-up method. Every school also encouraged their teachers to perform their functions.

3. At the stage of evaluation most school conducted an evaluation through every stage of the operation. They also evaluated teacher's satisfaction . Supervisory reports were prepared in every school for the use of job improvements and public relations.

4. Problems in the operation of internal supervision were found out that most of schools had no any problems. There were a few of the problems of personnel cooperation, insufficient of time and budget.

Department Educational Administration

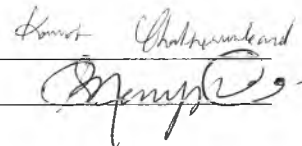
Field of study Supervision and Curriculum Development

Academic Year 2003

Student's signature

Advisor's signature

Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด และ รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และ อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา ที่ช่วยตรวจสอบ และให้คำแนะนำ แก้ไข จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้คำแนะนำที่ดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำเกี่ยวกับ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยและขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และ คณาจารย์ ที่กรุณาให้ข้อมูลในการทำวิจัย และอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อนนิสิตสาขาวิชานิเทศการศึกษา และพัฒนาหลักสูตร รุ่นที่ 40 ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จ การศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การนิเทศการศึกษา.....	8
- ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	8
- จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	8
การนิเทศภายในโรงเรียน.....	9
- ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	9
- ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	10
- จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	11
- หลักการนิเทศภายในโรงเรียน.....	12
- บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน.....	14
- บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน.....	15
- งานนิเทศภายในโรงเรียน.....	18
- กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
- กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน.....	23
การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน.....	27
- การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	27
- การดำเนินการ.....	42
- การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน.....	54
การประเมินคุณภาพภายนอก.....	71
การประกันคุณภาพภายใน.....	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน.....	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	78
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์.....	83
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกเป็นรายโรงเรียน.....	86
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในภาพรวม.....	154
ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในภาพรวม.....	207
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	217
อภิปรายผลการวิจัย.....	224
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	232

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	234
ภาคผนวก	
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	238
สำเนาหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	239
สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	240
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	249
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	270

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์.....	83
2	ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน	154
3	ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ.....	157
4	ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล.....	164
5	ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา การกำหนดเป้าหมายและ ทางเลือกในการปฏิบัติงาน.....	166
6	ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน.....	169
7	ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการนิเทศภายในโรงเรียน.....	172
8	ข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ.....	176
9	ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการนิเทศต่างๆ.....	182
10	ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศติดตามผล.....	187
11	ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างขวัญและกำลังใจ.....	190
12	ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลก่อนปฏิบัติงาน.....	192
13	ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างปฏิบัติงาน.....	195
14	ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลหลังการปฏิบัติงาน.....	197
15	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	207
16	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการ.....	211
17	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน.....	214